

Dana
Beranová

Ve světě, kde zní křik
zoufalství, se naděje
hledá těžko.

HOST

© Dana Beranová, 2024

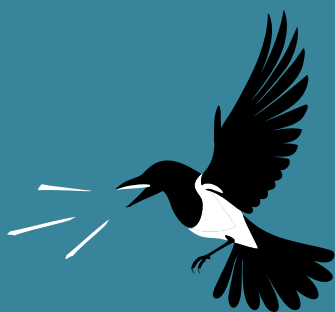
Cover and illustrations © Braňo Matis, 2024

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2024
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-2352-8 (PDF)

ISBN 978-80-275-2353-5 (ePUB)

ISBN 978-80-275-2354-2 (MobiPocket)

„Tuto knihu a moře lásky věnuji svým
úžasným dcerám, Helence a Simonce,
které se staly mou radostí i inspirací
a dávají mi mnoho důvodů být na ně
hrdá.“

Blbej Ben

předehra

Blbej Ben měl tu výhodu, že mohl chodit všude. Postával v krámcích, prohlížel si zboží. Občas se něčeho dotkl, ale jen opatrně, aby něco nerozbil. Ještě lepší byla tržnice, davy lidí proudily sem a tam, všude byly barvy a vůně.

S vykulenýma očima běhal mezi trhovci, pletl se lidem do cesty, občas do něho někdo vrazil, ale většinou ho brali jako přirozenou součást města. Klidného, spokojeného města, kde se pro obecního blba vždycky našla miska polévky a kus chleba.

Ale to bylo dřív. Od té doby, co se to stalo, měl hlad. Odevšad ho vyháněli, mračili se, plakali.

Kára s mrtvolami rachotila po ulicích každý den dvakrát. Muž, který ji táhl, se nedíval, co na ni kdo hází, a tak se někdy mezi lidskými těly objevilo i tělo zvířecí. Jednou viděl Blbej Ben malého chlapce, přes kterého ležela ovce. Vypadalo to, jako by chlapec měl ovčí hlavu. Něco takového už nikdy vidět nechtěl. Když káru zahlédl, obracel se a utíkal pryč, co mu nohy stačily.

Nejčastěji teď býval u brány. Lidí sem chodilo málo, ale přece občas někdo prošel. Blbej Ben pomáhal vytlačit náklad do kopce k hlavní cestě a za to dostal koláč, bochánek, jednu dokonce vařečku. Nosil ji zastrčenou za provazem kolem pasu.

Ten den, co přišly, stál zase u brány. V břicho mu kručelo, palcem bosé nohy kroutil v prachu cesty.

Čtyři ženy a jejich čtyři dcery. Podíval se na tu nejmenší. Byla hezká, vlasy jako černá káva a oči jako lesní med. Řekne jí, že je hezká.

„Seš hezká,“ zahučel, ale znělo to jako skřek. Nerozuměla mu. Jemu totiž nikdo nerozuměl.

Lidé, kteří ho znali, se jen dohadovali, co asi říká, co si myslí, co chce. A když nevěděli, dali mu něco k jídlu. Tím se přece nic nepokazí.

Dívka se lekla a schovala se za matku. Žena ji objala kolem ramen a jemně stiskla.

Šel za nimi. Zdálo se, že sledoval, jak je člen městské stráže doprovází, ukazuje jim, kde bydlí rychtář, a vede je rovnou do velkého měšťanského domu.

Další dny je potkával často. Od rozbřesku až do soumraku chodily každá zvlášť od domu k domu, nosily s sebou kožené široké brašny. Spěchaly, pořád spěchaly. Viděl jim na tvářích, že moc nespí a asi ani nejí. Byly čím dál hubenější.

Dívky s nimi nechodily. Občas je zahlédl všechny pohromadě, už se ho nebály, ukazovaly na něj a smály se. Tak se taky smál a taky na ně ukazoval.

Ten den čekal před domem městského radního. Už dva dny nejedl a žena radního mu vřdycky něco k jídlu dala. Na ulici byly jen ty čtyři ženy, tentokrát pohromadě. Vešly do domu, před kterým okouněl, jedna přistoupila až k němu a něco mu říkala. Vytáhla z kapsáře velký kus chleba a podala mu ho. Její oči byly unavené, ale usmála se na něj a pohladila ho po tváři.

Zůstal před domem. Počká, až se bude vracet, a pomůže jí s brašnou.

Stál a stál. Uměl čekat. Slunce se posuňovalo a stín se prodlužoval.

Když se to stalo poprvé, lekl se tak, že mu zvlhly kalhoty. Zrudl. To se nesmí. Vyděšeně se rozhlédl, jestli ho někdo nevidí.

Podruhé padl na všechny čtyři a zaúpěl. Země se třásla. Schoval si hlavu mezi kolena, cítil, jak mu něco padá na záda. Tiskl se ke zdi domu. Právě z ní se šířily vibrace. Začal tlumeně houkat, kýval se a přidával na intenzitě, stejně jako sílily záchvěvy půdy. Něco ho uhodilo do ramene. Kňučel jako zraněné zvíře.

Až když ho kolena bolela k nesnesení, postavil se — a zko-prněl. Část domu se zřítíla. Prach mu vnikal do očí, nosu i úst. Rozhlédl se. Spadlých domů bylo několik. *Co to je, co to je?*

Kašlal a běhal po ulici, tam, zpátky a zase tam. Všude to bylo stejné. Místo krásných domů jen obrovské hromady suti a oblaka prachu.

Lidé vybíhali z budov, které ještě stály, a mávali rukama. Ulicí projelo splašené spřežení bez kočího. Všude bylo tolik prachu, že skoro neviděl. Přešlapoval z nohy na nohu, třel si zpoceně dlaně o kalhoty. Odněkud se vynořily čtyři drobné postavy. Poznal v nich dívky, které patřily k těm ženám. Nebude tady sám.

Beri a její tři přítelkyně spěchaly do čtvrti, kam dnes odešly léčit jejich matky.

„Kde je? Kde je máma?“ křičela Beri. Její havraní vlasy byly pokryté bílým prachem, obličej stažený hrůzou.

„Jsou tam, jsou tam určitě všechny,“ odpověděla nejstarší z nich, Teri.

Upíraly oči na zbořený dům. Mezi sutinami hledaly známky života.

„Proč nepoužijí svoji moc?“ naříkala Beri.

„Nevím, jak tvoje máma, ale moje je unavená. Nekouzčila už nejmíň čtyři dny,“ odpověděla jí dívka se dvěma culíky. „Musíme je vyhrabat, nikdo jiný to neudělá.“

„Ale nevíme, kde hrabat! Těch spadlých domů je moc!“

Dívka s culíky nečekala. Vrhla se k nejbližší hromadě a začala holýma rukama odhrnovat kousky kamení a písek. Propíchla si špičku prstu ostrým úlomkem, zlomila si nehet až do lůžka. Po tvářích jí tekly slzy bolesti, ale hrabala dál.

Ostatní se k ní nepřidaly. Držely se za ruce a očima pátraly po svých matkách ve zbytcích okolních domů. Nevnímaly ruch ulice, sténání raněných, pláč těch, kteří někoho ztratili. Nezájímalo je tohle město, tihle lidé, jejich nemoci. Chtěly zpátky své mámy. Nic víc.

V patře mezi zborcenými zdmi, trámy a kusy nábytku se něco pohnulo. Z hromady menších kusů kamene se vymotal muž. Zavrával, ale udržel se na nohou. Z hlavy mu tekla krev a ruka visela bezvládně podél těla. Opatrně slézal dolů.

Tři děvčata se k němu vrhla. Klopýtala přes rozbité kusy kamene a křičela jedna přes druhou.

„Viděl jsi Milosrdné? Dnes šly léčit do téhle čtvrti. Byly v tomhle domě, nebo v jiném?“

Muž pokrčil rameny. Nemohl nikomu pomáhat. On sám potřeboval pomoc.

Dívka s culíky dál hrabala, odhazovala kousky sutě za sebe. Na obrovské hromadě to nebylo znát, ale ona přesto pokračovala. Nedbala na bolest v rozedřených prstech.

Teri a Mona se třásly a tiše plakaly, Beri naopak brečet přestala. Přestože byla nejmladší, rychle přemýšlela. Potřebuje svou mámu, nemůže bez ní být. Bez jejího povzbuzení, učení, lásky. Bez pohlazení před spaním.

„Plakat můžeme později,“ poručila sobě i ostatním. Byla bystrá, její matka často říkala, že dokáže velké věci. Její víra v sílu magie byla neochvějná. Věděla, jaké kouzlo by pomohlo, jaká moc je silnější než smrt.

Rozhlédla se. Před jedním ze spadlých domů uviděla toho velkého hloupého chlapce. „Hej,“ křikla na něj. „Hej ty, nevíš, ve kterém domě byly dnes Milosrdné? Naše maminky, šly sem, sem, do téhle čtvrti, ale nevím, do kterého domu.“ Beri chtěla být statečná, ale při slově maminky se jí hlas zachvěl. Obecní blb si jí však nevšiml. Koukal všude kolem, jen na ně ne.

Ben spatřil na konci ulice hrobníka. Sedající prach skryl jeho nohy i kola káry, kterou táhl, a tak muž připomínal děsivý přízrak z polovinou těla.

Ben se otočil a rozběhl se.

„Proč utíká?“ Beri ukázala rukou na vzdalující se záda.

„Ví to. Určitě ví, do kterého domu šly...“ odpověděla s nadějí v hlase Teri.

„Možná nám to nechce říct. Jdeme za ním,“ zavelela rozhodně Beri.

Ben se po chvíli otočil. Chtěl se zastavit, protože kára je už určitě pryč, ale viděl, jak za ním běží tři dívky. Obličejy měly špinavé od prachu smíchaného se slzami. Oči mhouřily, ústa tvořila tvrdou linku.

Cítil strach. Doběhl až k hradební zdi. Utekl jim. Věděl o úzkých schodech, po kterých chodila hlídka. Vyběhl až nahoru a ztěžka oddechoval. Neslyšel klapání jejich bot. Když je uviděl na schodech, zděšením zadržel dech. Dostihly ho. Co provedl? Co provedl?

Couval před nimi. Všechny naráz k němu vztáhly ruce, pohybovaly rty. Necítil jejich dotek, a přece ho neviditelná síla udeřila do prsou. Začal prosit, ať ho nechají, ale jeho hlas zněl jen jako nelidské skřeky. Znovu se do něj opřela cizí síla. Vykulil oči a pustil to do kalhot podruhé. Snad kdyby věděl, proč se zlobí, ale neslyšel, co říkají. Narodil se hluchý a neslyšel nikdy ani jediný zvuk.

Něco ho tlačilo k okraji ochozu. Rozbrečel se, spínal ruce v prosbě o slitování, ale neviditelná síla se do něj opřela po třetí. Přepadl přes nízkou zídku a zřítíl se dolů.

„Kouzlila jsem,“ zašeptala Beri.

„Já ne!“ vykřikla Teri a schovala ruce za záda.

Všechny tři přeběhly k ochozu. Podívaly se dolů a tam ho uviděly. Blbej Ben ležel na dlažbě.

„Je mrtvý?“ zanaříkala Teri.

„To doufám,“ zašeptala Beri.

„Už nikdy nechci kouzlit. Máme lidem pomáhat, maminka to vždycky říkala,“ pronesla Teri a trochu od své kamarádky odstoupila.

„Ony pomáhaly a podívej, jak dopadly. Ale já to tak nenechám!“ Jindy hezký obličej byl stažený nenávistí a zlobou. A smutkem.

Tři páry očí se upíraly k postavě ležící dole na zemi. Najednou všude zavládlo ticho. Jako by jim někdo do uší nalil vosk. Viděly, jak lidé běhají a křičí, ale nic neslyšely. Vzduch ztěžkl. Teri několikrát zalapala po dechu a vyděšeně se podívala po kamarádkách. Nebe potemnělo a stejně ztmavly i oči nejmladší dívky. Zatímco Teri se vyděšeně rozhlížela a Mona jen tupě zírala dolů, Beri vše pozorovala se záparem, jako by sledovala ohnivou hru kejkliřů na pouti.

„Pohnul se,“ vykřikla Mona.

Víčka na mrtvé tváři se zachvěla. Otevřela se a zase zavřela. Vzduch se pohnul. Zničehonic se rozfoukal prudký vítr. Rval dívkám vlasy i oblečení, opíral se do nich tak, že se raději pevně chytly nízkého ochozu.

Vítr vynesl tělo Blbýho Bena do výšky. Zůstalo viset jen tak ve vzduchu jako loutka pověšená na věšáku před vystoupením.

S hlasitým křupnutím napřímil obživlý Ben hlavu, vypnul hrudník a srovnal nohy. Zvedl tvář a podíval se dívkám přímo do očí.

Ty jeho teď měly temně černou barvu.

Beri chvíli odolávala jeho pohledu. Tohle chtěla, vyvolat magickou sílu, která vládne nad životem a smrtí. Čím déle se ale dívala do černých očí, tím víc cítila, že na tohle nestačí.

Těžce zkoušené město mělo za sebou epidemii nákazy a zemětřesení, ale to nejhorší jejich obyvatele teprve čekalo.

Blbej Ben se rozesmál, několikrát se ve vzduchu otočil a odletěl do středu města.

„Musíme pryč,“ vyhrkla Beri. Došlo jí, že na tuhle magii jsou krátké.

„To je běs?“ zeptala se Mona.

Beri mlčky přikývla.

Všechny se hrnuly ke schodům.

„Co Leny?“ zeptala se Teri.

„Nevím. Musí si pomoci sama,“ odpověděla Beri a v duchu dodala: *Tak jako odteď my všechny.* Hrdlo se jí stáhlo nepopsatelným žalem. Její plán nevyšel. Až teď pochopila, že matku zpátky nezíská. Že na to nestačí žádná magie. Utíkala se svými přítelkyněmi, klopýtala, protože přes slzy neviděla na cestu.

Ztratila ji, ztratila tu, kterou milovala a která nade všechno milovala ji. Ztratila tu, která v ní navzdory všemu dokázala vidět to lepší.

Navěky

Henika si držela jednou rukou sukni zvednutou nad kotníky, a přesto co chvíli klopýtla. Pod nohama jí křupal čerstvý sníh, který pokryl spadané listí i větve. Klisnu vedla za sebou. Něco ji nutilo zrychlovat, přestože si byla jistá, že jde špatně. Už několikrát se otočila do protisměru, ale po pár krocích zjistila, že zase stoupá.

To není možné! Chtělo se jí křičet. Kohoutí hřeben jako by ji přitahoval magickou silou. Nebylo možné ho obejít. Teď už ne. To, že míří přímo do vrchu, kterému se podle všech rad měla vyhnout, ale nebylo to nejhorší. Mnohem víc ji trápilo, že je úplná tma a ve tmě nemohla použít svoji kouzelnou moc.

Snad ji nebudu potřebovat, napadlo ji. Opřela se o kmen stromu, byla udýchaná chůzí do kopce i mrazivým vzduchem v plících. Průvodce, se kterým dnes po poledni vyrazila ze svého domku, na němž visela tabule s nápisem Léčitelka Henika, říkal, že se hřebenu vyhnou. „Provedu tě průsmykem,“ sliboval. Jenomže pak pořád zrychloval a najednou ho Henika neviděla. Volala na něj, ale marně.

Kdyby nemoc jeho ženy, kterou měla léčit, nebyla tak zvláštní, nikam by nejela. Jenže jela a teď je v úzkých.

Kobykla se vzepřela, zakvičela a vyhodila zadníma. Henika kolem sebe slyšela pohyb, cítila pach nemytých těl. Srdce jí bušilo přítomností magie, ale ať se snažila sebevíc, tmou proniknout nedokázala. Něco se přibližovalo. Několik párů rukou ji přitlačilo ke kmeni, o který se opírala. Kdosi jí přitiskl ruce k tělu, do pusy nacpal roubík a na hlavu navlékl pytel. Cítila z něj starý tuřín a dusil ji. *Vždyť stejně nic nevidím!*

„Je to taková ta!“ ozval se nepříjemně blízko mužský hlas, jako by to říkal přímo jí. Celým tělem se na ni přitiskl.

„To vím taky, Kyriakí,“ odpověděl druhý, „je cítit magií na sto let.“

„Mám ji rovnou?“ promluvil znovu první těsně u pytle na její hlavě.

Henika ucítila tlak na hrdle. Bála se i polknout, aby snad něž nepřitlačil.

„Počkej, Sávvato, počkej, slíbili jsme, že se nejdřív vždycky zeptáme.“

Tělo nalepené na to její se konečně oddálilo. Někdo ji odstrčil od stromu a svázal jí ruce za zády. Na obou pažích ucítila pevný stisk. Někteří ji táhli, jiní strkali. Několikrát upadla, a protože měla ruce svázané, padala přímo na obličej. Cítila kolem sebe aspoň šest mužů.

Sedm. Přesně sedm, ještě lepší. Poslední pád byl tvrdší. Místo lesní půdy měla pod sebou dlažbu. Trhnutím za lokty ji zvedli a pod zadek strčili židli. Jeden chytil pytel a stáhl ho Henice z hlavy. Ostré světlo ji na chvíli oslepilo. Když se rozkoukala, napočítala kolem sebe šest mužských obličejů, které si ji zblízka prohlížely, sedmý byl zabořený do její brašny.

„Co tam má, Pémti?“ křikl jeden. Pémti vytahoval z Heničiny brašny pytlíky s bylinami a lahvičky s tinkturami. K některým přičichl, jiné prohlížel proti světlu.

„Bylinky, hlavně tak, bylinky a nějaký mazání. Nevidím nic, jako takovýho.“

Pémti konečně ztratil zájem o její brašnu a natlačil se mezi své druhy. Bez jediného slova na ni všichni zírali. Prohlíželi si její tmavě hnědé vlasy uvolněné z volného drdolu v týle i zelené oči plné hnědozlatých teček.

I Henika je zkoumala pohledem. Museli to být bratři, protože si byli hodně podobní. Stejně přivřené oči, stejně široké nosy, stejně vykrojené silné rty. I hloubka a směr vrásek na jejich tvářích vypadaly podobně. Vlasy měli husté a dlouhé, svázané do ohonu. Lišili se pouze vousy. Jen jediný měl tvář hladkou, každý další v řadě nosil o kousek delší strniště a poslednímu visel spletený plnovous až do půlky zavalitého hrudníku.

Vousatý se trochu ošil a podrbal na levém prsu, přesně v místě, kde měl na košili vyšité svoje jméno. Kyriakí. „Když ji trochu dlobnu pod žebra, řekne, co tady chce.“ Hrál si se širokým nožem v ruce.

Zaúpěla s ústy plnými roubíku. *A jak asi, když mám pusou plnou toho vašeho hadru?*

Henika zvažovala, jestli použít nějaké kouzlo, aby se odsud dostala. Nebyla si ale jistá, že zvítězí. Věděli o její magii, takže jistě taky nějakou ovládají. Bylo jich sedm, venku mrzlo a byla tma. Pokud použije svou moc, už nebude cesta zpět. Rozhodla se, že vyčká. Pořád doufala, že to půjde po dobrém.

Rozhlížela se po sále, aby o svých věznitelích zjistila co nejvíc. Na vysokém stropě kulaté místnosti zářila malovaná noční obloha. Souhvězdí, měsíc, mléčná dráha... Mezi dvánácti dveřmi rozmístěnými pravidelně po obvodu kulatého sálu visely čtyři velké nástěnné malby. Na všech byla vyobrazena štíhlá dívka s dlouhými černými vlasy — u potoka mezi blatouchy vypadala nejmladší, na obraze, kde sbírala jahody, o něco starší. Se svazkem barevných listů v ruce už to byla mladá žena a další roky jí přibyly na malbě, na níž se klouzala v kožešinové čepici na zamrzlém potoce.

Kyriakí konečně vytáhl Henice roubík z úst.

„Co tu chceš?“ zeptal se.

Potlačila nutkání odplivnout si, aby se zbavila pachuti v ústech. „Jsem léčitelka, léčitelka z Černého Brodu.“ Překonala odpor a polkla. „Jela jsem do údolí, ale ztratila jsem se.“

Místo odpovědi se všichni otočili ke dveřím a postavili se takřka do pozoru. Nože, které se jim dosud blýskaly v rukou, naráz zmizely. Do sálu vešla dívka z maleb na zdi. Její podoba byla věrná, vypadalo to, jako by obraz s jejím nejmladším zobrazením ožil. Tmavovláska zívla a rukou si potřela oči.

„Vzbudili jsme tě?“ zeptal se Pémti úplně jiným hlasem, než jakým mluvil na Heniku.

Dívka, ještě napůl spící, přikývla a složila své vysoké tělo na jednu ze židlí u stolu. Zamžourala modrýma očima na Heniku.

„Kdo to je?“ zeptala se bez většního zájmu.

Henika z ní necítila nepřátelství, a tak zopakovala, co už řekla předtím.

Muži si konečně sedli také. Všechna místa kolem stolu byla rázem obsazená, Pémti si musel židli přinést z jiné místnosti. Dva muži zavrčeli, zvedli se a s hlasitým vrzáním židli si prohodili místa.

„Šla jsem do údolí Nebery, ale ztratila jsem svého průvodce a tvoji,“ Henika zaváhala, „strýčkové,“ řekla opatrně, „mě přivedli sem.“

„Proč do údolí?“ zeptala se dívka podezřívavě. Vypadala už úplně probuzená.

„Jeden z tamních za mnou přijel. Sháněl pomoc pro svou nemocnou ženu.“

„Dobrá. Vítej v našem domě a odpusť tohle přivítání. Já jsem Snědvika. Oni se jmenují Deftéra, Tríti, Tetárti, Pémti, Paraskeví, Sávvato a Kyriakí.“ Každý z mužů kývl hlavou, když Snědvika řekla jeho jméno. Jejich ostražitost, se kterou sledovali Heniku, se ale nezmenšila.

„Jsou až příliš opatrní,“ řekla Snědvika s úsměvem a sama začala rozvazovat její pouta. Několik párů ochotných rukou jí hned přispěchalo na pomoc. „Za každým pařezem vidí čarodějnicí,“ doplnila a hodila provaz Pémtimu do klína.

„Ale ona je čarodějnice!“ vykřikl Tríti a znovu sahal po noži.

„V brašně má byliny a lektvary,“ doplnil Paraskeví.

„Byliny potřebuju. Jsem léčitelka.“

„Ale ovládáš kouzla!“

„Ano, to nepopírám. Vládnu magickou mocí, ale nepoužívám ji proti lidem.“

Snědvika položila Henice ruku na předloktí. „Věřím ti. Dospíme zbytek noci a zítra ti ukážu cestu do údolí.“

Henika přešla pohledem po mužských tvářích, ani jeden z nich nic nenamítal. Opatrně se postavila a s ní i všichni přítomní. Henika byla stejně vysoká jako muži, dívka je všechny převyšovala nejméně o jeden a půl hlavy. Obě ženy vykročily stejným směrem.

„Ukážu ti, kde můžeš přespat. Je tu dost pokojů.“

„Dvanáct, přesně dvanáct,“ ozval se Tríti, který jako jediný zůstal sedět u stolu.

„Ano, dvanáct, my to všichni víme. A do jednoho z nich teď zavedu našeho hosta.“

Henika se neodvažovala ani ceknout, byla ráda, že to tak dopadlo. Pořád ještě netušila, co jsou její hostitelé zač.

„Dobře to tady ohlídej, Tríti.“

„Šak už tu dlouho nepobudu.“

„Jo jo, za chvíli tě střídám.“

Slyšela ještě, když zavírala dveře.

Ráno ji přivítal u stolu sedící Tetárti a Snědvika, která prostřela i pro ni. Henika se s chutí pustila do medových koláčků. Muž ji sledoval nedůvěřivě, ale po jídle a několikerém pomrkávání a gestech určených jeho schovance se zvedl a odešel.

Henika si znovu prohlížela velký sál. Nebylo tu žádné okno, a přece i bez svíce bylo světla dost. Stejně tak se marně snažila najít krb. Venku mrzlo, ale Henice bylo příjemně teplo. Nade dveřmi visel zvláštní předmět. Přes stopu velký bronzový disk — na jedné straně byl vyobrazen měsíc v úplňku, na druhé ve fázi dorůstání. Mezi nimi byla spousta různě velkých zlatých kotoučků.

„Jak ses sem dostala?“ zeptala se Henika, když osaměly.

Snědvika nalila Henice další hrnek čaje z malinových listů.

„Nová žena mého otce mě nesnášela. Raději jsem utekla z hradu. Oni mě našli v lese, zmrzlou, hladovou a ztracenou. Od té doby jsem u nich.“

„Takže jsi hraběnka?“

„Ano, jsem. Hraběnka Snědvika z Nebery,“ odpověděla lhostejně, jako by vyprávěla cizí příběh.

„Nikdo z hradu tě nehledal?“

„Hledal. Právě proto se o mě tolik bojí. Moje nevládní matka sem přišla několikrát. Chtěla mě otrávit. Ale už je to dlouho.“ Ani teď z jejího hlasu nezněly žádné emoce. „Tebe se nebojím. Až se najíš, můžeme vyrazit. Ukážu ti, kudy se dostaneš do údolí. Je tam krásně. Uvidíš sama.“

Henika si mohla konečně prohlédnout tvrz zvenčí. Byla nízká a kulatá a bylo v ní tolik oken, že připomínala sýr ve spízi plné myší. Na střeše nebyl žádný komín. Henika měla respekt z magie, kterou cítila, ale ještě víc z té, kterou neznala. Dům bez krbu, ve kterém je teplo, dům bez pochodní, ve kterém je světlo. Těšila se, až bude pryč.

Vyvedla klisnu z malé dřevěné ohrady, ve které byla spolu se dvěma kozami. Zvířata se ke koni zvědavě natahovala, ale Potvora se přítelitel nechtěla. Klusala podél přední strany hrazení a žalostně Heniku volala. Jakmile bylo horní břevno dole, Potvora spodní přeskočila.

Ženy scházely neprošlapanou cestou, na které se povalovaly popadané větve starých stromů. Oblé černé kameny a skály v kontrastu s rozbředlým sněhem dodávaly místu ponurou atmosféru.

„Dál s tebou nepůjdu. Musíš tudy,“ ukázala Snědvika to, co Henika včera přehlédla. Úzká cestička, kterou prošlapávala lesní zvěř, mizela v puklině několik desítek stop vzdálené skály.

Henika se zastavila. Chtěla se rozloučit a poděkovat, ale Snědvika ji předběhla. S pohledem upřeným někam mimo ni se zeptala: „Když umíš léčit tělo, umíš mu taky ublížit?“

„Jak to myslíš?“

„Tak, kdyby už někdo nechtěl žít, prostě ho život nebavil, jestli bys věděla, co použít.“

Henika pátrala v dívčině obličeji, ale nenašla v něm nic, co by jí napovědělo. „Ne, neříkám lidem, jak si vzít život. A proč bys něco takového chtěla? Jsi krásná, mladá...“

„Mladá, pche,“ odfrkla si Snědvika a bez rozloučení začala stoupat do vrchu.

„Děkuju ti!“ křikla Henika za vzdalující se vysokou postavou.

„Však se ještě uvidíme,“ pronesla Snědvika spíš sama pro sebe.

Mezi vlhkými skalami byla zima. Kameny pokrývaly zmrazky, ale klisna se přesto sama rozklusala. Henika ji nechala. Najednou skalní stěna na obou stranách skončila a před Henikou se ukázal nejsnadnější úsek namáhavé cesty. Neodolala a zkrátila si ho použitím zaklínadla. Stačilo vyslovit jediné slovo a klisna se začala měnit. Natáhla hlavu před sebe a nadechla se tak, až podbřišník zasténal. Srdce začalo bušit rychle a silně, aby dostalo dost krve do svalů. Krok se prodloužil a zrychlil, kopyta

bušila do zmrzlé země. Klisna cválala rychlostí, jaké žádný kůň není schopen.

Ostré dopolední slunce se jim ukázalo vzápětí. Klisna i její jezdce stály nad dlouhým táhlým údolím. Dole tekla řeka a po obou jejích březích se rozprostíralo pár malých vesniček a několik osamělých domků, které se choulily ke stráni dál od řeky.

Na druhé straně se údolí zvedalo do dalšího skalního masivu, ve kterém byl vsazený menší hrádek pánů z Nebery. Řeka stékala po skále v jeho těsné blízkosti a místy zmrzla do dlouhých třpytivých rampouchů.

Henika byla tím pohledem tak unesená, že zapomněla na chlad, který se jí šířil tělem. Stála a dívala se.

Vyrušily ji zvuky z vesnice. Pobídla Potvoru a kůň začal pomalu sestupovat.

Když byla v půli stráně, obyvatelé údolí si jí všimli. Několik vesničanů k ní zamířilo.

„Jsi léčitelka?“ křičela žena ve vestě z ovčí vlny. Henika přikývla.

„Tak to našla! Přijela!“ otočila se směrem k domkům. Zpráva šla rychle od jedněch úst k druhým, takže zanedlouho stál před Henikou hlouček lidí. Henika marně pátrala očima po svém ztraceném průvodci.

„Potřebujeme tě všichni!“ vykřikl muž s ježatým knírem, který se prodral nebezpečně blízko.

„Nepřijela jsem léčit celou vesnici,“ namítla Henika. V zemi bylo provozování léčitelství stále zakázáno. Věděla, že kdekoliv se objeví, bude mít práce na týden.

„Přece nás nenecháš pojít!“ odpověděl muž rozzlobeně a chytil Potvoru za otěže těsně pod bradou. Kobyla neměla ráda muže a dala to hned najevo. Uši sklopila k hlavě, hrábla kopytem, a když se muž lekl a pustil ji, vyjela po něm zuby.

Vesničané rychle couvli. Henika přitáhla otěže, ale nechtěla trestat klisnu za něco, o čem dobře věděla, že jí vadí. Měly spolu tichou domluvu. Klisna nesměla útočit na ty, kteří se drželi dál, když ale někdo tak neomaleně vlezl až k ní...

„Co to máš za mrchu?“ rozcílil se muž s knírem. Držel si paži a bolestí se ohnul v pase.

„Nemá ráda muže. Neměl ses k ní tolik přibližovat.“ Henika seskočila z kobylinky, která už zase ukázněně stála na místě a jen uši stažené dozadu varovaly okolostojící.

„Ošetřím tě,“ snažila se uklidnit situaci. Ale muž s knírem na ni vrhl rozzlobený pohled.

„I vaše ostatní nemocné,“ svolila Henika, protože viděla, že jí nic jiného nezbyvá. „Tak kde máte jakého maroda?“ vyběhla přítomné připravena na dlouhý den.

Žena ve vestě z ovčí vlny ji chytla pevně za ruku. „Nejdřív k nám. Prosím, moje děti...“

Horká tělíčka ležela vedle sebe a matka i otec nad nimi bezradně stáli.

„Nic nezabírá. Teplota pořád stoupá.“

Henika otevřela brašnu a dala se do práce. Než ošetřila jednoho, stál už před domem zástup dalších. Henika nechala klisnu v maštali u prvního domu a dál chodila pěšky.

Takhle to v poslední době bylo všude. Chtěla lidem pomáhat, ale opakovaně pracovala až do vyčerpání sil. Zjistila, že to prostě nejde. Nemůže léčit celou zemi. I kdyby pracovala bez ustání, sama na to nestačí. Snažila se obrnit své srdce, neslyšet prosby. Dokud neviděla nemocné, dokázala to, jakmile se ale ocitla mezi těmi, kteří ji potřebovali, nebralo to konce.

„Nechceš alespoň polévku?“ zeptala se jí drobná žena na její páté zastávce, zatímco prohlížela zanícenou ránu jejího muže. Většina jejich pacientů měla zanedbaná zranění. Kdyby se jim dostalo péče včas, mohli být zase zdraví.

Z rány se šířil zápach, a tak Heniku přešla chuť na jídlo i pití a odmítla. Jakmile odstranila odumřelou tkáň, nanasla léčivé masti a čistě ránu ovázala, zničeně usedla za stůl.

„Teď bych si dala.“

Trochu posílena horkým slepičím vývarem se zeleninou se nechala odvést k dalším, kteří ji potřebovali.

Překvapilo ji, že lidé neznají ani ty nejzákladnější byliny. Neporadí si s žádnou bolístkou. „Neznáš měsíček? Léčí rány,“ zeptala se trochu podrážděně šilhající vesničanky.

„Na hradě vždycky bydleli Milosrdní. Dva, někdy i tři. Starali se o pány, ale navštěvovali i nás v údolí,“ odvětila žena trpce, jako by to byla jejich vina, že už neléčí.

Henika pokývala hlavou. Lidem se v zemi dařilo dobře. Dřív. Než se král rozhodl, že nepotřebuje ani učence, ani umělce. Nechal zrušit jejich řády — Moudrých a Nadaných. Jediný, kdo měl teď v zemi navrch, byli bojovníci. Stateční přijímali nováčky a přebrali i mnoho členů z ostatních řádů.

Milosrdné nechal král na pokoji o něco déle. Když mu ale po bitvě o diamantové doly umřeli oba synové, zakročil proti jejich řádu ještě tvrději než proti ostatním. Léčitelství bylo v zemi zakázáno. Kláštery prázdné nebo vypálené, do lazaretů se stahovaly podezřelé bytosti. Ti, kteří tam vykonávali svou práci pro dobro ostatních, se rozutekli do všech stran.

Henika doufala, že její vyprávění o tom, že se u Milosrdných neučila, ji udrží v bezpečí. „Kdo by se zajímal o jednu osamocenou léčitelku?“ říkala kováři Teborovi, když se o ni bál. Ve skutečnosti ale spoléhala na svou kouzelnou moc, kterou by se snad dokázala ubránit, kdyby si na ni král vzpomněl.

„Každý den musíš ránu převázat a namazat tímhle,“ podala ženě měsíčkovou mast. „Obvazy vyvař v horké vodě a...“

„Teď už půjde se mnou!“ ozval se zvenku křik.

Henika si sbalila věci a vyšla před domek. Její ztracený průvodce stál proti několika svým sousedům, rukama zaťatýma v pěsti se rytmicky bouchal do stehů. Oči pod hustým zamračeným obočím nebyly skoro vidět. „Já ji sem přivedl, přijela kvůli mojí ženě!“ vykřikl znovu.

„Tys ji ztratil, ty troubo,“ odvětil mu menší podsaditý muž s kolečkem pleši na temeni.

„Půjdu s tebou, Stane,“ rozhodla to Henika za ně. „Pak se podívám i na vaše ostatní nemocné,“ promluvila rychle k hloučku.

Po pár krocích se k ní Stan otočil. Obočí už měl na svém místě, ale pořád mezi ním byla hluboká vráska. „Odpusť mi ten

včerejšek. Kůň vždycky domů tak táhne.“ Sklonil hlavu a natáhl krok.

A pak kdo táhne domů, pomyslela si Henika a i přes únavu zrychlila.

Přestože skoro neopouštěla Brod a snažila se necítit odpovědnost za nemocné v celé zemi, když někde za nemocí cítila magii, nemohla před tím zavřít oči. Proto přijela sem. Proto se teď šla podívat na Stanovu ženu.

I kdyby neřekl, kde bydlí, poznala by to. Dům byl ozdoben, jak bylo zvykem u všech domků novomanželů.

Vlevo ode dveří visel pramen nevěstiniých vlasů. Zůstane tam ještě týden jako pojistka ženiny věčné krásy. Na druhé straně dveří byl otisk ženichovy ruky na znamení síly, se kterou bude jejich domov ochraňovat. A několik semínek a pecek v plátěném pytlíčku, které mají přivolat děti, se houpalo nade dveřmi. Henika viděla, jak se Stan zastavil a smutně na všechno pohlédl.

Zaklepala, nečekala na vyzvání a vešla.

U stolu seděla žena zahalená v tmavém šátku. Ruce si tiskla k obličejí a vydávala táhlý kvílivý zvuk.

Její manžel se jí snažil uklidnit, ale Henika mu položila ruku na rameno. „Běž ven, zkusím to sama.“

Hlasité vydechnutí svědčilo o úlevě novomanžela.

„Jsem Henika, léčitelka z Černého Brodu,“ začala jako vždycky. „Tvůj muž mě přivedl, abych se pokusila vyléčit tvou nemoc.“

Žena okamžitě přestala kvílet, sundala ruce z obličejí a upřela na Heniku rudé oči. „Pomoz mi, moc tě prosím, pomoz mi. Já takhle zůstat nechci.“

„Jak dlouho máš po svatbě?“

„Sotva půl úplňku. Pořád má právo svatbu zrušit! Vždyť se mě každé ráno lekne!“

Henika viděla, co ženu trápí. Jolka, přestože teprve novomanželka, vypadala jako stařena.

„Podívej,“ Jolka předváděla své ruce, obličej strčila až těsně k Henice, pak se zvedla a vykasala sukni nad kolena. Ztěžka

usedla zpátky na židli a zajela si prsty do vlasů. „Vlasy mám šedivý a vlastně skoro žádný, vrásky po celém obličejí. Kůži mám zkrabacenou a nepřej si vidět moje prsa! Visí mi jak tamhle ty pytlíky s kukuřicí,“ kývla hlavou ke kuchyni. „Taky hůř vidím a ráno mě bolí klouby. Nemůžu se pořádně narovnat. Jako by mi někdo do hřbetu zatloukl železný pruty.“

Henika ženu prohlédla, tak jak byla zvyklá, tak jak se jí v hlavě vybavovaly postupy a metody léčení, které se sama neučila. Zнала to díky setkání se starou léčitelkou, velmistryní řádu Milosrdných, Teristou, která jí v jediném okamžiku předala všechno, co sama uměla.

„To je prostě stáří,“ řekla potichu, když skončila s prohlídkou.

„Jo stáří, jenže mi je dvacet let a tohle se mi stalo přes noc! Přes jedinou noc!“

„Co jsi dělala před spaním?“ Henika naoko prohlížela byliny, které by mohly pomoci. Ve skutečnosti čekala na znamení. *Tohle musela způsobit magie. Ale jaká?* Věděla, že sem jela zbytečně. Nedokáže odstranit roky, které Jolce tak naráz přibýly.

„Byla jsem u studny pro vodu. Napila jsem se. Nic víc.“

„Vzpomínej. Nebyl tam někdo nebo něco, co jindy nevidáš?“

Jolka se odmlčela, přemýšlela. „Už vím, zdálo se mi, že je na dně nějaký obraz, obraz měsíce, ale to je přece nesmysl.“

Henice zabušilo srdce, jako vždy když byla blízko magie. Nechala si ukázat to místo, ale magii už tam necítila. Ani u studny, která dávala vodu několika nejbližším domům, ani v domě.

„Mám masti pro bohaté paničky, které zlepší tvoji pleť. Barvou můžeš zakrýt šediny.“

„Barvy, masti!?“ Už to vypadalo, že žena začne znovu úpět, a tak Henika raději rychle vykřikla: „A nezačínej zase s tím kvílením, na pár vrásek ještě nikdo neumřel.“

„To se ti řekne, když se nebudíš vedle muže, který vypadá jako tvůj syn. A kdo ví, jestli mu vůbec syna dám?“

„Dáš. Tvoje tělo vypadá o dvacet let starší, ale netrpělo dvacet let prací, nemá za sebou ani strážně dvaceti zim, ani roky na poli, měsíce těhotenství a opakujících se porodů,“ Henika chytla Jolku

za ruce, dívala se jí do očí a snažila se dodat jí naději, kterou sama necítila. „Musíš věřit tomu, že je ti pořád dvacet. Tvoje mysl je mladá. Ať to způsobilo cokoliv, nevzalo ti to ani chuť do života, ani odvahu. Věř, že je ti dvacet, a uvěří i tvoje tělo...“

„A můj muž?“ skočila jí Jolka do řeči. „Uvěří tomu můj muž?“ Poslední slova se ztratila v záplavě slz, které jí tekly po tvářích.

Slunce svítilo jen slabou škvírou mezi okenicemi. Ozařovalo svatební kytici z jmelí pověšenou na trám, svatební závoj vystavený všem na očích. A nemilosrdně dopadalo i na tvář novomanželky s váčky a temnými stíny pod očima, výraznou rýhou táhnoucí se od nosu ke koutku úst i na ruce s tmavými skvrnami.

„On tě neopustí, uvidíš,“ snažila se Henika mluvit přesvědčivě, ale co ona ví o mužích? Jolka znovu popotáhla.

Henika jí na rozloučenou stiskla rameno a tiše opustila dům. Doufala, že nenarazí na jejího muže.

Nechala se zavést k dalším nemocným. Pracovala až do soumraku. Když večer vyšla z posledního domku, stály před ním děti a sledovaly, co se bude dít. Tváře měly od mrazu červené a pod nosy nudle, ale nehnuly se z místa.

„Proč nejste v teple?“ zeptala se Henika a doufala, že už si bude moci odpočinout i ona.

„Protože ještě někam musíš,“ odvážil se promluvit zamračený chlapec s čepicí staženou do očí.

„Kam musím? Máte nemocné štěně?“

„Štěně...“ zopakovalo po ní nejmenší dítě a rozesmálo se.

„Ne, chtěli jsme, aby ses podívala na Babku Křížalu. Bolí ji oči, nikoho nemá, tak tě prosíme my,“ vysypala ze sebe rychle vytáhlá dívka, která měla děti na starosti.

„Tak mě k ní zaveďte,“ svolila Henika.

Nejmenší chlapeček bez přemýšlení natáhl buclatou ruku, chytl Heničiny prsty a vyrazil dál od řeky. Jeden z posledních domků je vítal vůní pečených jablek.

Dítě pustilo Heničinu ruku, přiložilo si prst k ústům a potichu otevřelo dveře. Předkloněné se plížilo dovnitř. Henika

viděla pootevřenými dveřmi starou ženu s bolestně přivřenýma očima. Otočila tvář po zvuku, ale její oči směřovaly jinam. Ruce v klíně se ani na chvíli nezastavily, pořád loupala jablka.

„Ty uličníku, zase mě chceš překvapit?“ Chlapec zavýskl a objal stařenu kolem krku. Přitiskl svůj malý nosánek k její tváři.

„To je Babka Křížala,“ zašeptala nejstarší dívka.

Žádné z dětí si nenechalo tuhle návštěvu ujít, pomalu se loudaly za Henikou a jejím malým průvodcem.

Stará žena jemně odstrčila chlapce a otočila zakalené oči k Henice. „Přivedly jste mi hosta, děti? A já nemám co nabídnout než pár křížal.“

„Křížaly! My taky chceme křížaly!“ křičely děti a natahovaly se po jednom z plátěných pytlíků, kterých po celé světničce viselo několik desítek.

„Dobrý den,“ pozdravila Henika uctivě. „Jsem léčitelka. Děti chtěly, abych tě prohlédla.“

Stará žena se usmála. „To jsou hodné. Ale umím si poradit sama. Nic nepotřebuju.“ V jejím hlase znělo odhodlání nebýt na nikom závislá.

Henika viděla shrbenou postavu, vlasy bílé, tvář vráscitou, ale ráznost, s jakou ji odbyla, by přiřkla člověku mnohem mladšímu.

„Nechceš, abych tě aspoň prohlédla, když už mě děti přivedly?“

Jak správně tušila, zmínka o dětech měla na stařenu velký vliv. Stará žena přelétla bolavýma očima jejich tvářičky. Až na nejmenšího, který se snažil klackem vyšťourat oříšek ze škvíry mezi prkny, v nich byla prosba.

„Dobře, tak se na mě podívej. Na zaplacení mám.“

Henika odložila brašnu a přisunula k ženě malou stoličku, ze které musela sundat košík jablek. Posadila se přímo proti ní.

Léčitelce stačil jediný pohled a viděla, že žena má v očích těžký zánět.

„Dám ti kapky. Dokážeš si to dávat do očí sama?“

Žena přivřela víčka s řasami od žlutého hnisu.

„Dokážu.“

„Jestli chceš, můžeš mi zaplatit jinak.“

Babka Křížala poposedla. „Jak?“

„Potřebuju se něco dozvědět, možná že ty bys znala odpověď.“

Stará žena přikývla a poslala děti ven. „Budu-li vědět, povím ti.“

„Neztratila se na hradě vašemu pánovi dcera?“

„Aha, tohle tě zajímá, páni z Nebery. Ztratila. No, ztratila, spíš utekla. On si totiž pán přivedl mladou ženu, už třetí. A to víš, macecha stejně stará jako její nevlastní dcera, to nemohlo dělat dobrotu. Říkalo se, že ji divá zvěř roztrhala, jiní tvrdili, že ji očaroval Kohoutí hřeben nebo že se nastěhovala k trpaslíkům a vede jim domácnost.“

„A kdy se to stalo, víš?“

„Už je to pěkných pár let. Já si to nepamatuju, ale vyprávělo se o tom. Musí to bejt nejmní čtyřicet roků.“

Henika viděla, že tady něco nehraje. Nemělo smysl chodit kolem horké kaše, a tak šla hned k věci.

„Jolku znáš?“

„Znám, hodná holka, trochu parádívá, ale hodná. Teď měla svatbu.“

„Kvůli ní jsem přijela. Za jedinou noc zestárla o dvacet let.“

Staré ženě se rozklepala brada a bolavé oči se zalily slzami. Ruce se jí roztřáslly, takže odložila do klína jablko i malý nožík. „Tři ji ochraňuj.“

„Už se to někdy stalo, vid’?“ Henika položila ruku Babce Křížale na koleno a chlácholivě ji pohladila.

„Stalo, a ne jednou. Co já vím, první byla dcera ševce z jiné vesnice tady v údolí. Byla z toho tak šílená, že skočila do strže, chudinka.“

„A potom?“

„Potom,“ žena si povzdechla, „potom se to stalo mně. Bylo mi patnáct. Usnula jsem na slunci při sušení sena, a když jsem se probudila, bylo moje tělo i tvář samá vráska. Matka mě seřezala za to, že jsem usnula na sluníčku. Lidé mi začali říkat Babka Křížala.“